

Davacı ve Yürütmenin

Durdurulmasını İsteyen : Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası

Vekili : Av. Mehmet Rüştü Tiryaki
Cinnah Cad. Willy Brant Sok. No:13
Çankaya-ANKARA

Davalı : Milli Eğitim Bakanlığı -ANKARA

Vekili : Hukuk Müşaviri Saadet Yıldırım, aynı yerde

Davanın Özeti : Davacı Sendika tarafından, 2012 Öğretmenlerin İl İçi Alan Değişikliği Kılavuzunun "Başvuruda Bulunabilecekler" Bölümünün 2.2/1-b maddesinde yer alan ve sınıf öğretmenlerinin başvurusuna olanak sağlayan "Zihin Engelliler Sınıf Öğretmenliği alanına, bu alanda boş norm kadro bulunmaması halinde..." ibaresinin, dava konusu edilen kılavuz hükmüyle öğretmenlere herhangi bir eğitim almadıkları yan veya esas alanları olmayan alanlara da (zihinsel engelliler sınıf öğretmenliği) alan değişikliği yoluyla atanma hakkı tanındığı, öğretmenlerin herhangi bir eğitim almadıkları ve uzmanlık gerektiren bir alana, eğitim bilimine aykırı biçimde atanmasının hukuka aykırı olduğu, anılan düzenlemenin Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenlerinin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliğinin 44. maddesine ve 80 sayılı Talim ve Terbiye Kurulu kararına aykırılık oluşturduğu ileri sürülerek iptali ve yürütmenin durdurulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Bakanlığa bağlı eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin her türlü atama ve yer değiştirme işlemlerinin 6.5.2010 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenlerinin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde gerçekleştirildiği, 6287 sayılı Yasa ile yapılan düzenlemeler doğrultusunda ilköğretim okullarının, ilköğretim ve ortaokul olarak yeniden yapılandırıldığı, bu çerçevede eğitim kurumlarında öğretmen norm kadrolarının yeniden belirlendiği, mevcut öğretmenlerin belirlenen norm kadrolarla ilişkilendirilmesinden sonra sınıf öğretmenliğinde oluşan öğretmen fazlalığının belirli koşullarda alan değişikliği yoluyla ihtiyaç bulunan alanlara yönlendirilerek eğitim ve öğretimde verimliliğe dönüştürülmesi amacıyla alan değişikliği işlemlerinin başlatıldığı, 2012 yılı Eylül ayında yapılan alan değişikliği işlemlerinin Talim ve Terbiye Kurulunun 7.7.2009 tarih ve 80 sayılı kararı ve 12.9.2012 tarih ve 5110 sayılı mütalaası çerçevesinde gerçekleştirildiği belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Ertuğrul Çekin

Düşüncesi : Yürütmenin durdurulmasına ilişkin istemin kabulü gerektiği düşünülmüştür.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İkinci Dairesi'nce davalı idarenin birinci savunmasının geldiği görülerek işin gereği yeniden düşünüldü:

Dava, davacı Sendika tarafından, 2012 Öğretmenlerin İl İçi Alan Değişikliği Kılavuzunun "Başvuruda Bulunabilecekler" Bölümünün 2.2/1-b maddesinde yer alan ve sınıf öğretmenlerinin başvurusuna olanak sağlayan "Zihin Engelliler Sınıf Öğretmenliği alanına, bu alanda boş norm kadro bulunmaması halinde..." ibaresinin iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle açılmıştır.

6.5.2010 tarih ve 27573 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenlerinin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği'nin "Temel İlkeler"

T.C.
DANIŞTAY
İKİNCİ DAİRE

Esas No : 2012/12121

başlıklı 5. maddesinde; "(1) Bu Yönetmelik hükümlerine göre;

a) Ülke genelinde alanlar itibarıyla öğretmen dağılımında denge sağlanması, alanlar itibarıyla öğretmen norm kadro sayıları esas alınarak öğretmen ihtiyacının karşılanabilirliği oranının eşit düzeyde tutulması,

b) Atama ve yer değiştirmelerde eğitim kurumlarında alanlar itibarıyla boş norm kadro bulunması,

c) Yer değiştirmelerde öğretmenin hizmet puanına göre işlem yapılması,

ç) Öğretmenliğe ilk defa atanacaklarda, öğretmenlik için Kamu Personel Seçme Sınavından alınan ve Bakanlıkça alanlar itibarıyla belirlenen puan üstünlüğü,

d) Açıktan ve kurumlar arası yeniden atama yoluyla öğretmenliğe atanacaklarda öğretmenlikteki hizmet süresi öncelikli olmak üzere memuriyetteki hizmet süresi,

e) (Mülga bent: 31/08/2012-28397 S.R.G. Yön./1.md.)

esas alınır." hükmüne, "Alan değişikliğine bağlı yer değiştirmeler" başlıklı 44. maddesinde; "(1) Öğrenimine uygun alanı dışında bir başka alana atanmış öğretmenler, öğrenimleri birden fazla alana atamaya kaynak olan öğretmenler ile başka bir alanda yüksek öğrenimi bitiren öğretmenler, adaylıklarının kaldırılmış olması ve yüksek öğrenimlerinin Talim ve Terbiye Kurulunun öğretmenliğe atanacakların mezun oldukları yüksek öğretim programlarına ilişkin kararında atanacağı alana uygun olması kaydıyla mezuniyetleri itibarıyla atanabilecekleri alanlara alanlarının değiştirilmesini isteyebilirler.

(2) Bu kapsamda yapılacak alan değişikliği işlemleri haziran ayında Bakanlıkça belirlenecek takvim çerçevesinde yapılır.

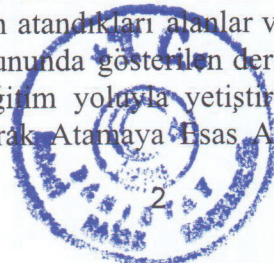
(3) Alan değişikliği isteyen öğretmenlerin alan değişiklikleri, il içinde tercihleri de dikkate alınmak suretiyle alanlarında ihtiyaç duyulan eğitim kurumları olacak şekilde hizmet puanı üstünlüğüne göre yapılır. Hizmet puanlarının eşit olması durumunda öğretmenlikteki hizmet süresi daha fazla olana öncelik verilir.

(4) Talim ve Terbiye Kurulu kararlarıyla dersi ya da alanı kaldırılan öğretmenler, mezuniyetleri itibarıyla atanabilecekleri alana ya da aylık karşılığı okutacakları dersler bölümünde belirtilen derslerin öğretmenliğine isteklerine bakılmaksızın alan değişikliği yoluyla atanırlar.

(5) İstihdam alanı daralan öğretmenler, Talim ve Terbiye Kurulu karar ve görüşleri çerçevesinde mezuniyeti itibarıyla atanabileceği alana ya da aylık karşılığı okutacakları dersler arasında yer alan derslerin öğretmenliğine istekleri de dikkate alınarak alan değişikliği yoluyla atanırlar.

(6) Alan değişikliği gerçekleştirilen öğretmenlerin, alan değişikliğinin iptali istekleri dikkate alınmaz." hükmüne yer verilmiştir.

7.7.2009 tarih ve 80 sayılı Talim ve Terbiye Kurulu kararı ile kabul edilen (13.7.2012 tarihi itibarıyla değişik) Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumlarına Öğretmen Olarak Atanacakların Atamalarına Esas Olan Alanlar ile Mezun Oldukları Yükseköğretim Programları ve Aylık Karşılığı Okutacakları Derslere İlişkin Esasların "Tanımlar" başlıklı 4. maddesinde; "...g) Çizelge: Öğretmen adayları ve öğretmenlerin, atanabilecekleri öğretmenlik alanları ile bu alanlara atanabilmek için mezun olmaları gereken yükseköğretim programlarını ve bu alanlara bağlı olarak aylık karşılığı okutacakları dersleri gösteren çizelgeyi, h) Alan: Öğretmen adayları ve öğretmenlerin; mezun oldukları lisans düzeyindeki Yükseköğretim programına bağlı olarak atanabilecekleri alanları, ı) Yan Alan: Öğretmen adayları ve öğretmenlerin; yükseköğrenimlerinde alanlarına ek olarak aldıkları ve diplomalarında yer alan öğrenim programını veya farklı bir alanda yüksek lisans üzerine yapılan doktora eğitimi programını, i) Aylık Karşılığı Ders: Öğretmenlerin atandıkları alanlar ve yan alanları ile ekli çizelgede "Aylık Karşılığı Okutacakları Dersler" sütununda gösterilen dersler ve yeterliliği Kurulca kabul edilen yurt içi ve yurt dışı hizmet içi eğitim yoluyla yetiştirildikleri alanlardaki dersleri,..." olarak tanımlanmış olup, "Öğretmen Olarak Atamaya Esas Alanlar, Yükseköğretim Programları ve

T.C.
DANIŞTAY
İKİNCİ DAİRE

Esas No : 2012/12121

Aylık Karşılığı Okutulacak Dersler" başlıklı 5. maddesinde; "Öğretmen olarak atanmaya esas alanlar, her bir alan öğretmenliği için mezun olunacak yükseköğretim programı ile öğretmenliğe atanmaların alan ve yan alanlarına göre aylıkları karşılığında okutacakları dersler ek çizelgede belirtilmiştir." düzenlemesine, "Atamalarda Dikkate Alınacak Hususlar" başlıklı 7. maddesinin 1. fıkrasında; "(Değişik :05/07/2012 tarih ve 97 sayılı TTKK) Öğretmen olarak atanacakların gerekli ve yeterli düzeyde genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon almaları esastır. Bu eğitim süreçlerinden birini tamamlamamış ya da yeterli kredi almamış olanların öğretmen olarak ataması yapılmaz." düzenlemesine ve geçici 7. maddesinde; "Zihinsel Engelliler Sınıf Öğretmeni ihtiyacının Karar eki çizelgedeki yükseköğretim programları mezunlarından, taban puanı aranmadan başvuruda bulunanların tamamının puan üstünlüğü esasına göre atanmasıyla karşılanamaması durumunda, Bakanlığımız ile ilgili Üniversite arasında 31.10.2008 tarihinde imzalanan "Zihinsel Engelliler Sınıf Öğretmenliği Sertifika Programı İş Birliği Protokolü" kapsamında 1500 kişi kontenjanlı 540 saat süreli sertifika programını başarı ile tamamlayan,

Üniversitelerin;

a) Görme Engelliler Sınıfı Öğretmenliği, İşitme Engelliler Sınıfı Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği, Okul Öncesi Öğretmenliği, Ana Okulu Öğretmenliği, Çocuk Gelişimi ve Okul Öncesi Eğitimi Öğretmenliği, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Öğretmenliği bölümleri,

b) (Değişik :05/07/2012 tarih ve 97 sayılı TTKK) Ortaöğretim Alan Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans ya da Pedagojik Formasyon/Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifikası Programlarını başarı ile tamamlayan Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bölümü,

c) Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü/Anabilim Dalı mezunlarının puan üstünlüğü esas alınarak Zihinsel Engelliler Sınıf Öğretmenliğine ataması yapılır." düzenlemesine yer verilmiştir.

Bir hiyerarşik normlar sistemi olan hukuk düzeninde alt düzeydeki normların, yürürlüklerini üst düzeydeki normlardan aldığı kuşkusuzdur. Normlar hiyerarşisinin en üstünde evrensel hukuk ilkeleri ve Anayasa bulunmakta ve daha sonra gelen kanunlar yürürlüğünü Anayasa'dan, tüzükler yürürlüğünü kanunlardan, yönetmelikler ise yürürlüğünü kanun ve tüzüklerden almaktadır. Dolayısıyla; bir normun, kendisinden daha üst konumda bulunan ve dayanağını oluşturan bir norma aykırı veya bunu değiştirici nitelikte bir hüküm getirmesi mümkün bulunmamaktadır. Belirtilen hiyerarşinin, yönetmelikler bakımından bir ifadesi niteliğini taşıyan Anayasa'nın 124. maddesinde de; Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzel kişilerinin, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak ve bunlara aykırı olmamak şartıyla yönetmelik çıkarabilecekleri kuralına yer verilmiştir.

Bilindiği gibi, idare hukukunda normlar hiyerarşisinde yönetmeliklerden sonra gelen düzenleyici işlemlerden olan genelgeler, kılavuzlar ve genel yazılar, bir yönetmeliğe veya üst hukuk normuna dayalı olarak hazırlanır. Genelgeler, kılavuzlar ve genel yazılar ile yönetmelik ve/veya üst hukuk normu hükümlerinin açıklık getirilmek suretiyle uygulamaya geçirilmesi amaçlanır.

Yukarıda aktarılan yönetmeliğin 44. maddesi ile alan değişikliği işlemlerinin haziran ayında Bakanlıkça belirlenecek takvim çerçevesinde yapılacağına düzenlenmiş olmasına karşın, 6287 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile yapılan değişiklikler doğrultusunda ilköğretimin dört yıl süreli ve zorunlu ilkökul ile dört yıl süreli ve zorunlu ortaokul olarak yeniden yapılandırıldığı, anılan değişiklik sonrası oluşan norm fazlası sınıf öğretmenleri de dikkate alınarak alan değişikliğine bağlı işlemlerin 2012 yılı Eylül ayında gerçekleştirilmesine karar verildiği, bu kapsamda davalı idarenin resmi internet sitesinde 21.9.2012 tarihinde yayınlanan 2012 Öğretmenlerin İl İçi Alan Değişikliği Kılavuzu ile esasen öğretmen ihtiyacının karşılanmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır.

7.7.2009 tarih ve 80 sayılı Talim ve Terbiye Kurulu kararının eki (10.10.2012 tarihi

T.C.
DANIŞTAY
İKİNCİ DAİRE

Esas No : 2012/12121

itibariyle değişik) Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumlarına Öğretmen Olarak Atanacakların Atamalarına Esas Olan Alanlar ile Mezun Oldukları Yükseköğretim Programları ve Aylık Karşılığı Okutacakları Derslere İlişkin Çizelge incelendiğinde, (sıra no:73) Sınıf Öğretmenliği ve Üstün Zekalılar Öğretmenliği bölümü mezunlarının Sınıf Öğretmeni olarak atanabileceği ve sadece ilkokulların 1-4 üncü sınıf derslerini okutabileceğinin, (sıra no:85) Zihin Engelliler Sınıfı Öğretmenliğine atanabilmek için ise Zihin Engelliler Öğretmenliği, Özel Eğitim Öğretmenliği ve Özel Eğitim Bölümü programlarından birinden mezun olmak gerektiğinin karara bağlandığı görülmektedir.

Bu durumda, Zihin Engelliler Sınıfı Öğretmenliğine atanabilmek için özel bir eğitime ihtiyaç bulunduğu ve söz konusu eğitim-öğretim faaliyetinin sunulduğu öğrencilerin niteliği dikkate alındığında, 7.7.2009 tarih ve 80 sayılı Talim ve Terbiye Kurulu kararına aykırı biçimde dava konusu edilen 2012 Öğretmenlerin İl İçi Alan Değişikliği Kılavuzunun 2.2/1-b maddesinde yer alan düzenleme ile Sınıf Öğretmenlerinin alan değişikliği yoluyla Zihin Engelliler Sınıfı Öğretmenliğine atanabilmesine olanak sağlanmasında hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Bununla birlikte, davalı idare tarafından Zihin Engelliler Sınıfı Öğretmenliğine atanan Sınıf Öğretmenlerinin hizmet içi eğitim yoluyla yetiştirilmelerinin sağlanacağı savunulmuş ise de; yukarıda aktarılan Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumlarına Öğretmen Olarak Atanacakların Atamalarına Esas Olan Alanlar ile Mezun Oldukları Yükseköğretim Programları ve Aylık Karşılığı Okutacakları Derslere İlişkin Esasların geçici 7. maddesi ile anılan hususun düzenlendiği ve Bakanlık ile ilgili Üniversite arasında 31.10.2008 tarihinde imzalanan "Zihinsel Engelliler Sınıf Öğretmenliği Sertifika Programı İş Birliği Protokolü" kapsamında 1500 kişi kontenjanlı 540 saat süreli sertifika programını başarı ile tamamlayan Sınıf Öğretmenlerinin Zihin Engelliler Sınıfı Öğretmenliğine atamasının yapılacağına kurala bağlandığı, dolayısıyla Sınıf Öğretmenlerinin herhangi bir eğitim sürecinden geçirilmeksizin Zihin Engelliler Sınıfı Öğretmenliğine atanmasına imkan bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Diğer taraftan, davalı idarece alan değişikliği işlemlerinde Talim ve Terbiye Kurulunun 12.9.2012 tarih ve 5110 sayılı mütalaasının esas alındığı beyan edilmiş ise de; 12.9.2012 tarih ve 28409 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Yönetmeliğinin irdelenmesinden, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının Bakanlığın bilimsel danışma ve karar organı sıfatının bulunduğu, görüşülen konular hakkında kurul kararı ya da kurul mütalaası alındığı anlaşılmakla, Talim ve Terbiye Kurulunun bilimsel danışma organı sıfatıyla yaptığı toplantı sonucu oluşan kurul mütalaası ile kurul kararlarında değişikliğe gidilemeyeceği, dolayısıyla 7.7.2009 tarih ve 80 sayılı Talim ve Terbiye Kurulu kararına aykırı olduğu görülen 12.9.2012 tarih ve 5110 sayılı kurul mütalaasının alan değişikliği işlemlerinde esas alınmasına olanak bulunmadığı, bununla birlikte anılan mütalaanın idari davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gereken işlemlerden olmadığı anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu 2012 Öğretmenlerin İl İçi Alan Değişikliği Kılavuzunun "Başvuruda Bulunabilecekler" Bölümünün 2.2/1-b maddesinde yer alan "Zihin Engelliler Sınıf Öğretmenliği alanına, bu alanda boş norm kadro bulunmaması halinde..." ibaresinin, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinin 6352 sayılı Yasa ile değiştirilen 2. fıkrasında öngörülen koşulların gerçekleşmiş bulunduğu da gözönünde tutularak yürütmesinin durdurulmasına, tebliğini izleyen günden itibaren yedi gün içinde bir defaya mahsusen Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na itiraz yolu açık olmak üzere 12.4.2013 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Kamuran
ERBUĞA

Üye
Ayla
GÜNENÇ

Üye
Nurben
ÖMERBAS

Üye
Kemalettin
İŞLEK

Üye
Hüseyin
OGUZ